

A collection of 30 line-art icons representing various aspects of urban planning and infrastructure. The icons are arranged in a grid-like fashion. The top row features a statue on a pedestal, a modern multi-story building, and a large industrial building with multiple chimneys. The second row includes a heart-shaped handshake, a domed building, a statue on a pedestal, a building on a hill, and two people shaking hands. The third row shows a park with trees and a flag, a bridge over water, a lighthouse, a person on a bicycle, a person on a horse, and a person on a bicycle. The fourth row contains a person on a horse, a person on a bicycle, a person on a bicycle, a person on a bicycle, a person on a bicycle, and a person on a bicycle. The bottom row shows a row of houses, a row of houses, a row of houses, a row of houses, a row of houses, and a row of houses.

- Policy
- Riktlinje
- Regel
- Anvisning
- Rutin
- Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: Stadsfastighetsnämndens riktlinje för Gestaltad Livsmiljö

Beslutad av:
Stadsfastighetsnämnden

Gäller för:
Stadsfastigheter

Diarienummer:
SFF-2023-00759

Datum och paragraf för beslutet:
[Text]

Dokumentsort:
Riktlinje

Giltighetstid:
Tills vidare

Senast reviderad:
[Datum]

Dokumentansvarig:
Avdelningschef Förvaltning och fastighetsutveckling

Innehåll

Inledning	3
Syftet med denna riktlinje.....	3
Bakgrund	3
Riktlinje för Gestaltad Livsmiljö	4
Utgångspunkter	4
Generella krav	5
Generella krav på ljudmiljö	5
Generella krav på ljusmiljö	5
Generella krav på återbruk	5
Konst enligt 1 % regeln	5
Vård- och omsorgsboenden.....	7
Bostäder med särskild service och gruppboende.....	9
Gymnasieskolor	11
Grundskolor	13
Förskolor.....	15

Inledning

Syftet med denna riktlinje

Riktlinjen syftar till att ge en övergripande inriktning för hur stadsfastighetsförvaltningen utvecklar och bevarar den byggda miljön. Den fungerar som stöd vid upphandling, projektering, byggnation och inhyrning av lokaler för kommunal service och stadens invånare.

Syftet är att riktlinjen ska bidra till att skapa hållbara, funktionella och ändamålsenliga lokaler genom högkvalitativ arkitektur där både material och utformning är omsorgsfullt genomarbetade.

Den gestaltade livsmiljön omfattar vår byggda miljö, allt från byggnader och landskap till offentlig konst och rumslig interiör. Vår omgivning påverkar vår livskvalitet och den ska utformas med omsorg. Genom arkitektur och gestaltning skapas värden för både samhället och framtida generationer. Målet är att säkerställa hög kvalitet och långsiktig hållbarhet genom att integrera arkitektoniska principer i skapandet och förvaltningen av byggnader och miljöer.

Stadsfastighetsförvaltningen har som byggherre och förvaltare en central roll i att främja denna utveckling.

Riktlinjen ersätter inte tekniska krav (TKA) utan kompletterar dem genom att vägleda en helhetsmässig gestaltning där olika discipliner samverkar. Den ska kommuniceras tidigt i projekt och ligga till grund för dialog mellan brukare, konsulter och arkitekter under processens alla delar.

Bakgrund

Riktlinjen har tagits fram som ett internt uppdrag inom förvaltningen och är kopplad till Stadens arkitekturpolicy, Göteborgs översiktsplan samt Boverkets och de nationella målen. Den har en högre detaljeringsgrad för att ge ett mer konkret stöd till förvaltningens medarbetare.

Riksdagen har givit Boverket ansvaret för att samordning, kompetensstöd och främjande insatser till offentliga aktörer på nationell, regional och lokal nivå i frågor om arkitektur och gestaltad livsmiljö.

Bakomliggande beslut:

- Proposition Gestaltad Livsmiljö taget riksdagsbeslut 2018-05-24.
- Boverkets rapport 2020:23 Arkitektur och gestaltad livsmiljö.
- Göteborgs Arkitekturpolicy sammanfattar stadens viljeinriktning för det arkitekturstrategiska arbetet och tar sin utgångspunkt i det nationella målet för gestaltad livsmiljö.
- Översiktsplanen för Göteborg samt fördjupade översiktsplaner tillsammans med stadens Arkitekturpolicy syftar till att verka för en god arkitektonisk kvalitet i det som byggs.

Riktlinje för Gestaltad Livsmiljö

Riktlinjen ska tidigt i processen delges brukare, konsulter och arkitekter. Samtal ska föras om innebörden i projektets alla delar.

Generella krav

De generella kraven gäller för alla lokaltyper.

Specifika krav

Utöver de generella kraven finns specifika krav för varje lokaltyp.

Dessa kravställningar ska läsas tillsammans och fungera som vägledning i det kreativa arbetet och utgöra en del av underlaget för Gestaltungsbeskrivningen.

Jämte kraven ska även utgångspunkterna följas i allra högsta möjliga mån.

Utgångspunkter

- Förvaltningens byggnader är långsiktiga bruksbyggnader där gestaltningen ska främja funktion, hållbarhet och omsorg om människan.
- Avseende bebyggelsestruktur i stadsplaneringen bör översiktsplanen följas.
- Göteborg ska vara en modig föregångare inom arkitektur. Genom att satsa på omsorgsfullt gestaltad livsmiljö förstärks stadens attraktionskraft för både boende, besökare och näringsliv.
- Samnyttjande av lokaler och integrering bör främjas där det är möjligt.
- Arkitektonisk utformning, materialval, färgsättning och ljussättning ute och inne ska vara universellt utformad, väl studerat och ska kunna uppskattas under länge tid.
- Arkitekturen ska spegla förvaltningens profil inom energi, klimat och cirkulär ekonomi, inklusive återbruk av material.
- Tillgänglighet ska upplevas naturligt och omfatta alla. Alla människor så väl unga som äldre, med eller utan funktionsvariationer, ska kunna uppskatta och förstå den fysiska omgivningen och rumsskapande miljön.
- Jämlikhet och barnperspektivet ska genomsyra utformningen, med utgångspunkt i allas lika värde med stöd i diskrimineringslagstiftningen och Barnkonventionen.
- Kulturhistoriskt värdefulla miljöer ska bevaras enligt gällande lagar och riktlinjer för att säkerställa ett varsamt omhändertagande.

Gestaltungsbeskrivning

- Ska utformas som ett skriftligt dokument där projektets målsättning kring gestaltning omhändertas.
- Gestaltungsbeskrivningen ska stämmas av och hanteras genom befintliga rutiner och processer.
- Om avvikelser görs ska de tydligt motiveras i det skriftliga dokumentet.

Ekonomi

Riktlinjen med dess kravställning ska följas så långt det är möjligt.

Utformning eller materialval som kan påverka kostnaderna vid byggnationen och under förvaltningstiden ska noggrant analyseras och skäl till slutgiltigt val ska dokumenteras.

Hållbarhet och kvalitet ska inte underställas kortsiktiga ekonomiska överväganden, detta är en av den här riktlinjens viktigaste utgångspunkter.

Generella krav

Övergripande

- Det är avgörande att byggnadens och miljöns funktion beaktas genom hela processen.
- Byggnader och miljöer ska genom sin gestaltning tydligt spegla att de är uppförda av Göteborgs Stad.
- Sammanhållen och omsorgsfullt genomarbetad byggnadsutformning ska eftersträvas.
- Kommunala lokaler ska skapa en balans mellan rörelse och vila samt fungera väl som bostäder, lärmiljöer och arbetsplatser.
- Den fysiska miljön ska bidra till emotionellt lugn, främja social interaktion, stödja pedagogisk verksamhet samt inspirera till nyfikenhet och kreativitet.

Generella krav på ljudmiljö

Ljudmiljön både inomhus och utomhus ska medge god kommunikation, främja orienterbarheten samt vara anpassad till den aktuella verksamhetens behov.

Generella krav på ljusmiljö

Ljussättningen interiört och exteriört ska ha varma toner och vara behaglig, flimmerfri och bländfri. Den ska skapa trygghet samt möjliggöra olika stämningslägen anpassade efter behov och funktion.

Ljusmiljön ska spegla och stärka gestaltningen genom att anpassas till rummets storlek och funktion, förbättra orienterbarhet och synbarhet samt vid behov framhäva kontraster. Den ska också skapa inbjudande och trygga utemiljöer under kvällstid och vintermånader.

Generella krav på återbruk

Utemiljön ska ge möjlighet till återbruk av material, utrustning och växtmaterial. Arkitekturen ska tillåta att nytt och återvunnet material kan samsas till en enhetlig gestaltning med varierande miljöer och upplevelser.

Konst enligt 1 % regeln

Riktlinjen behandlar konstgestaltning enligt enprocentregeln utan att begränsa det kreativa skapandet.

Gestaltning och placering ska anpassas till målgruppen och miljön. Stor vikt ska läggas vid ett genomarbetat utförande anpassat till plats och verksamhet.

Konstverket ska vara projektspecifikt, hållbart, robust och säkert, utan kommersiella inslag eller kränkande uttryck.

Konstgestaltning bör planeras tidigt för att integreras naturligt i miljön och kunna belysas vid behov. Vid skolor och förskolor ska konstnären samarbeta med barnen för att främja lek, rörelse och lärande. Arkitekter och projektörer ska samverka med konstnären för en helhetlig utformning

Generella krav - Landskap

Skala

- Naturen och den rumsliga skalan ska anpassas efter platsens naturliga förutsättningar med små ingrepp.
- Utemiljön ska ha en mänsklig skala anpassad till verksamhetens behov och ska utstråla hållbarhet och stor biologisk mångfald.
- Det offentliga rummet mellan byggnaden och omgivningen ska ges en skala och gestaltning som upplevs tilltalande att vistas i.

Rumslighet

- God landskapsarkitektur skapar naturliga flöden, tydliga funktioner och naturliga kopplingar mellan rum och omgivning, både ute och inne.
- Utemiljön ska ha variation i rumsligheter med tydliga zoner eller rum i rummet med olika storlekar och med både visuell kontakt med varandra och inbjuda till rörelse mellan zonerna.
- Rumsskapande element såsom växter, terräng, byggnader, konstruktioner och topografi ska vara inbjudande och bör användas för att inspirera till aktivitet, väcka nyfikenhet och skapa en lockande atmosfär.
- Det ska finnas både platser för återhämtning och vila samt områden för lek och spel.

Utformning

- Formspråket ska vara lättförståeligt, lugnt, harmoniskt och lätt att ta till sig samt anpassat för aktuell verksamhet.
- Kontrasterande gestaltning väljs ska det ske med omsorg och medvetet vald utformning för att uppnå en positiv upplevelse.
- Kulturmiljöer, platsens historia, platsspecifik förankring och platsens identitet ska betonas och respekteras så långt det är möjligt.
- Utformningen ska vara funktionell och ska fullt ut kunna nyttjas av verksamheten anpassad till personer med särskilda behov.
- Barns uppväxtmiljö för lek och lärande ska utformas med omsorg och anpassas till deras skala, vilket skapar trygghet, glädje och en nära koppling till naturen.
- Utemiljön och dess belysning ska även vara inbjudande på kvällen och under vintertid med god uppsikt från omgivningen där det är möjligt för att ge en trygg känsla.
- Utemiljön ska utgå från platsens växtmaterial och topografi därefter anpassas till det behov som aktuellt projekt anger i funktionsbeskrivning.

Kulör

- Färgskalan ska vara nära naturen. Större ytor ska ha nedtonade, jordnära kulörer med starkare kulörer för att accentuera eller betona funktioner som entréer, och tillgänglighet eller andra funktioner.

Specifika krav – Landskap

Se respektive lokaltyp nedan.

Vård- och omsorgsboenden

Utöver de specifika kraven finns utgångspunkter och generella krav. Dessa kravställningar ska läsas tillsammans.

Övergripande

Byggnaden ska förhålla sig till omgivande bebyggelse och om möjligt ha karaktär som ett flerbostadshus med lägenheter. Byggnadens volymer ska upplevas harmoniska och sammanhållna. Vinklar och vrår ska undvikas för att skapa en trygg miljö att vistas i. Riktningförändringar och veck i fasad som inte kopplas till funktioner och upplevelser är ej önskvärda.

Gemensamma ytor ska ge karaktär av att vara en bostads uteyta och privata uteplatser och/eller balkonger ha visst insynsskydd.

Exteriör

Materialitet

Material ska ge ett vänligt intryck och ha en behaglig struktur i ytskiktet. Materialvalet ska vara noga genomtänkt för att uppnå bra upplevelse över tiden på ett ekonomiskt hållbart sätt. Fasader ska upplevas harmoniska och sammanhållna och bestå av få material.

Kulör

Kulörvalet ska bidra till att ge ett estetiskt väl utformat helhetsintryck, väl anpassat efter platsens förutsättningar och omgivning.

Entré

En tydlig huvudentré ska finnas så att besökare naturligt leds till den för att ge boende och besökare ett trevligt, vänligt mottagande. Vid behov av andra entréer ska de utföras väl synliga och ljusa men underordna sig huvudentrén, det gäller även inlastning till storkök, annan in- och utlastning, samt dörrar för ambulans och bårtransporter.

Interiör

Rumslighet

Rum och kommunikationsytor ska vara lugna, harmoniska och stimulerande. Det ska finnas tydligt definierade gemensamma utrymmen för sociala aktiviteter. Gemensamma ytor bör ha en hemtrevlig karaktär och utformas med rum-i-rummet-lösningar som skapar en naturlig koppling mellan de olika delarna. Kopplingen mellan interiör och exteriör bör finnas i de gemensamma ytorna.

Vård- och omsorgsboenden forts.

Materialitet

Materialsammansättning ska ge ett vänligt intryck och ha en behaglig struktur i ytskiktet. Materialvalet ska vara noga genomtänkt och inte bestå av för många olika materialtyper.

Kulör

Kulörvalet ska vara välstuderat och bidra till ett harmoniskt helhetsintryck. I normalfallet ska intrycket vara nedtonat och med naturnära kulörer men med accentuerade kulörval vid behov av kontrast, tydlighet och läsbarhet av omgivningen.

Insynsskyddade privata lägenheter ska utformas som privata bostäder.

Ljus

Ljussättningen ska vara behaglig med möjlighet till olika stämningslägen anpassade till funktionen och behovet. Ljuset ska vara välstuderat med varma toner.

Trygghet

Trygga och säkra gemensamma miljöer ska skapas enligt Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningens formulerade behov. God uppsikt ska skapas för att ge trygghet på ett naturligt sätt. Delvis insynsskyddade privata miljöer med möjlighet till uppsikt, vilket behövs för att skapa den trygghet som behövs.

Arbetsmiljö

Personalutrymmen och andra ytor för personalen ska utgå från grundtanken i den arkitektoniska utformningen och ha en egen karaktär som medger avkoppling

Övriga arbetsytor ska ha en karaktär och färgskala som stämmer med miljön och de ska utformas för en god arbetsmiljö.

Bostäder med särskild service och gruppboende

Utöver de specifika kraven finns utgångspunkter och generella krav. Dessa kravställningar ska läsas tillsammans.

Övergripande

Byggnadens ska förhålla sig till platsen och dess bebyggelse och ha karaktär av att vara ett mindre bostadshus som integrerat smälter in i omgivningen.

Rum och kommunikationsytor ska vara lugna, harmoniska och stimulerande. Insynsskyddade privata lägenheter ska upplevas som en privat bostad där även utblickar ska vara möjligt för att stimulera sinnen och ge möjlighet att öka viljan att komma ut och få frisk luft.

Byggnaden ska ha ett naturligt avslut uppåt för att skapa en ombonad känsla, till exempel genom ett tydligt taksprång, gärna med väl studerade och tydliga detaljer. Vinklar och vrår ska undvikas för att skapa en trygg miljö att vistas i.

Rikttningsförändringar och veck i fasad som inte kopplas till funktioner och upplevelser är ej önskvärda.

Gemensamma ytor ska ge karaktär av att vara en bostads uteyta och privata uteplatser och/eller balkonger ha visst insynsskydd.

Exteriör

Materialitet

Fasader och volymer ska upplevas harmoniska, lugna och bestå av få material.

Material ska ge ett vänligt intryck och ha en behaglig struktur i ytskiktet. Materialvalet ska vara noga genomtänkt för att uppnå bra upplevelse över tiden på ett ekonomiskt hållbart sätt.

Byggnaden ska ha detaljer på fasad nära ytor där man vistas för att göra den upplevelserik. Genomtänkt utvändig solavskärmning, integrerad i arkitekturen är önskvärt i soligt väderstreck för att skapa en invändig miljö som passar alla.

Kulör

Kulörvalet ska bidra till att ge ett estetiskt väl utformat helhetsintryck, väl anpassat efter platsens förutsättningar och omgivning.

Entré

Om det finns en huvudentré ska den gå att skilja från övriga dörrar och entréer och ge en trygg och välkomnande känsla med hög tillgänglighet. I annat fall ska varje lägenhet ha en egen trygg och säker bostadsentré med hög tillgänglighet.

Bostäder med särskild service och gruppboende forts.

Interiör

Materialitet

Materialet ska ge ett vänligt intryck och ha en behaglig struktur i ytskiktet. Materialvalet ska vara noga genomtänkt och inte bestå av för många olika materialtyper.

Kulör

Kulörvalet ska vara välstuderat och bidra till ett harmoniskt helhetsintryck. I normalfallet ska intrycket vara nedtonat och med naturnära kulörer men med accentuerade kulörval vid behov av kontrast, tydlighet och läsbarhet av omgivningen.

Gemensamma utrymmen

Gemensamma ytor ska ha karaktär av att vara en del av en bostad. Inomhusmiljöer för gemensamma aktiviteter ska kännas öppna och inbjudande. God uppsikt ska skapas för att ge trygghet på ett naturligt sätt. De ska skapa en lugn och harmonisk atmosfär som stödjer verksamhetens aktiviteter.

Utformningen ska vara funktionell och anpassad för personer med särskilda behov.

Personalutrymmen och övriga ytor för personalen ska följa arkitekturens grundidé men ha en egen prägel som främjar avkoppling.

Trygghet

Trygghet och överblickbarhet i den närmaste miljön runt byggnaden är viktig.

Insynsskyddade privata miljöer men med god uppsikt för att skapa trygghet där det behövs. Trygga och säkra miljöer ska skapas på ett sätt som utgår från verksamhetens behov beskriven av berörd förvaltning

Gymnasieskolor

Utöver de specifika kraven finns utgångspunkter och generella krav. Dessa kravställningar ska läsas tillsammans.

Övergripande

Byggnader för gymnasieskolan ska ges hög arkitektonisk gestaltning där det passar i miljön för att skapa en stolthet för sin skola. Byggnaden kan i vissa områden utgöra ett landmärke som ökar orienterbarheten i staden. Gymnasieskolan har flera roller i samhället så som arbetsplats, trygg miljö och pedagogiskt verktyg. Unga har rätt till samma respekt för lärmiljön som gäller för arbetsplatser för vuxna.

Fasader och volymer ska upplevas harmoniska, lugna och bestå av få material. Vinklar och vrår ska undvikas för att skapa en trygg miljö att vistas i. Riktningförändringar och veck i fasad som inte kopplas till funktioner och upplevelser är ej önskvärda.

Exteriör

Materialitet

Material ska ge ett vänligt intryck och ha en behaglig struktur i ytskiktet. Material ska vara omsorgsfullt utvalt och hålla hög kvalitet. Det bör vara tåligt och ska kunna underhållas på ett ekonomiskt fördelaktigt sätt.

Kulör

Färgvalet ska skapa ett harmoniskt och estetiskt helhetsintryck som är anpassat till platsens förutsättningar och omgivning. Där det är lämpligt bör kulörerna vara nedtonade och naturnära för att smälta in i den omgivande färgskalan.

Entré

Gymnasieskolan ska ha en tydlig huvudentré som ger ett ljust och öppet mottagande som samtidigt ska spegla tillhörighet, stolthet.

Interiör

Rumslighet

Platser inomhus där elever kan samlas i mindre eller större grupper ska upplevas inbjudande och behagliga att stanna upp och vistas i för alla. De ska möjliggöra kommunikation, social stimulans och inlärning. Rum och kommunikationsytor ska vara lugna, harmoniska och stimulerande. Miljöer för transportrörelser, genomgång och korridor ska utformas varierat och kan brytas upp så att flera funktioner kan nyttja ytan effektivt.

Gymnasieskolor forts.

Materialitet

Material ska ge ett vänligt intryck och ha en behaglig struktur i ytskiktet. Materialvalet ska vara noga genomtänkt och inte bestå av för många olika materialtyper. Material ska vara estetiskt tilltalande och stå sig över lång tid designmässigt, de ska vara tåliga och ska kunna underhållas till rimliga kostnader.

Kulör

Kulörvalet ska vara välstuderat och bidra till ett harmoniskt helhetsintryck. I normalfallet ska intrycket vara nedtonat och med naturnära kulörer för att främja en lugn läromiljö. Accentuerade kulörval kan användas vid behov av kontrast, tydlighet och läsbarhet av omgivningen. Genom lugna kulörval ges en bra förutsättning för allas trivsel.

Gemensamma utrymmen

Gemensamma utrymmen ska upplevas ombonade och ha god överblick för att skapa trygghet. Samlingsutrymmen ska utformas så att de främjar flexibel användning. Ytor för tillfällig vistelse, såsom korridorer, passager och logistikutrymmen ska utformas varierat och kan brytas upp så att flera funktioner kan nyttja ytan effektivt. Personalutrymmen och andra ytor för personalen ska utgå från grundtanken i arkitekturen men ha en egen karaktär samt utrymmen som medger möjlighet till avkoppling.

Trygghet

Skolan ska i alla delar kännas trygg och överblickbar med naturliga platser att samlas på. Gymnasieskolor ska vara säkra och trygga miljöer för unga vuxna och vuxna med utgångspunkt från behov tillhandahållit av utbildningsförvaltningen.

Grundskolor

Utöver de specifika kraven finns utgångspunkter och generella krav. Dessa kravställningar ska läsas tillsammans.

Övergripande

Grundskolebyggnader ska ha en arkitektonisk utformning som speglar deras funktion och harmonierar med utemiljön, omgivande bebyggelse och natur. Det ska framgå att det är en skola och man ska gärna vara stolt över den.

En skola ska ha en viss arkitektonisk lekfullhet med variation och möjlighet till taktila upplevelser.

Miljön ska upplevas som anpassad för barn, där byggnadernas karaktär harmonierar med deras uppfattning av rummets skala och byggnadernas storlek.

Byggnadens volymer ska upplevas harmoniska och sammanhållna och dess avslut uppåt ska utformas med omsorg utifrån den mänskliga skalan, med hänsyn till upplevelsen utifrån målgruppens förutsättningar.

Vinklar och vrår ska undvikas för att skapa en trygg miljö att vistas i.

Riktningförändringar och veck i fasad som inte kopplas till funktioner och upplevelser är ej önskvärda.

Barn och unga har rätt till en god lärmiljön på samma sätt som vuxna har rätt till en god arbetsmiljö. En skola har flera roller i samhället utöver att vara en plats för inläring och plats för pedagogisk verksamhet. Det är en arbetsplats som ska vara en trygg miljö och ett pedagogiskt verktyg dessutom kan viss fritidsverksamhet och föreningsverksamhet ingå i skolans roll.

Exteriör

Materialitet

Material ska ge ett vänligt intryck och ha en behaglig struktur i ytskiktet. Byggnadens fasad ska bestå av få olika materialval. Materialvalet ska vara noga genomtänkt för att uppnå bra upplevelse över tiden på ett ekonomiskt hållbart sätt. Byggnaders fasad vid ytor där man vistas ska ha väl studerade detaljer för att göra den intressant och harmonisk. Ytor ska ha en behaglig struktur i barnens närhet och ska vara behagliga att ta på.

Kulör

Kulörvalet ska bidra till att ge ett estetiskt väl utformat helhetsintryck, väl anpassat efter platsens förutsättningar och omgivning. Kulörvalet ska där det passar vara nedtonat med naturnära kulörer för att en lugn lärmiljö ska erhållas.

Entré

Skolan ska ha en tydlig huvudentré som ger besökare till skolan ett ljust och öppet mottagande som samtidigt ska spegla tillhörighet, stolthet för skolan och för området i staden.

Grundskolor forts.

Interiör

Rumslighet

Rum och kommunikationsytor ska vara lugna, harmoniska och stimulerande. Miljön ska möjliggöra kommunikation, social stimulans och inläring. Platser för avskildhet, såsom läsning eller kontemplation, ska kännas ombonade samtidigt som viss insyn bevaras för att skapa trygghet i alla miljöer

Materialitet

Material ska ge ett vänligt intryck och ha en behaglig struktur i ytskiktet. Materialvalet ska vara noga genomtänkt och inte bestå av för många olika materialtyper.

Kulör

Kulörvalet ska vara välstuderat och bidra till ett harmoniskt helhetsintryck. I normalfallet ska intrycket vara nedtonat och med naturnära kulörer men med accentuerade kulörval vid behov av kontrast, tydlighet och läsbarhet av omgivningen. Genom lugnt kulörval ska de ge en bra förutsättning för allas trivsel.

Gemensamma utrymmen

Platser inomhus där elever kan samlas i mindre eller större grupper ska upplevas trygga och behagliga att vistas på. Samlingsutrymmen av olika slag ska utformas för att skapa möjlighet för flexibel användning. Personalutrymmen och andra ytor för personalen ska utgå från grundtanken i arkitekturen men ha en egen karaktär som medger avkoppling från de pedagogiska ytorna.

Trygghet

Skolor ska vara säkra och trygga miljöer för barn och unga med utgångspunkt från behov tillhandahållat av grundskoleförvaltningen. Skolan ska i alla delar kännas trygg och överblickbar med naturliga platser att samlas på. Där behov finns ska god uppsikt skapas för att ge trygghet och för att förhindra att oönskade verksamheter sker inom skolans område. Tryggheten ska finnas både under skoltid och efter skoltid samt på helger då annan användning tillåts utanför skoltiden. Trygghet och säkerhet ska särskilt kunna upplevas vid angöring och entré.

Förskolor

Utöver de specifika kraven finns utgångspunkter och generella krav. Dessa kravställningar ska läsas tillsammans.

Övergripande

Byggnadens volymer ska upplevas harmoniska och sammanhållna.

Förskolebyggnader ska ha en arkitektonisk utformning som speglar deras funktion och harmonierar med utemiljön, omgivande bebyggelse och natur. Det ska framgå att det är en förskola och man ska gärna vara stolt över den. Förskolan ska ges en arkitektonisk lekfullhet, och variation som ger en behaglig upplevelse som skapar en lugn och harmonisk känsla. Byggnader och dess avslut uppåt ska göras med omsorg utifrån den mänskliga skalan, med hänsyn till upplevelsen utifrån målgruppens förutsättningar.

Miljön ska upplevas som anpassad för barn, där byggnadernas karaktär harmonierar med deras uppfattning av rummens skala och byggnadernas storlek. Vinklar och vrår ska undvikas för att skapa en trygg miljö att vistas i. Riktningförändringar och veck i fasad som inte kopplas till funktioner och upplevelser är ej önskvärda.

Exteriör

Materialitet

Fasader ska upplevas harmoniska, lugna och bestå av få material. Materialet ska ge ett vänligt intryck och ha en behaglig struktur i ytskiktet. Materialvalet ska vara noga genomtänkt för att uppnå bra upplevelse över tiden på ett ekonomiskt hållbart sätt. Fasaders ytor nära där man vistas ska ha detaljer för att göra den upplevelserik och texturrik på barnens villkor. Ytor ska ha en behaglig struktur i barnens närhet och ska vara behagliga att ta på och vara väl studerad lekfullhet i detaljer.

Kulör

Kulörvalet ska bidra till att ge ett estetiskt väl utformat helhetsintryck, väl anpassat efter platsens förutsättningar och omgivning. Kulörvalet ska där det passa vara nedtonat med milda naturnära kulörer som är anpassade till omgivningens färgskala. Skarpa kulörer ska undvikas men kan behövas i vissa fall för att tydliggöra eller öka orienterbarheten.

Entré

Barn och föräldrars entréer ska nås från gården och vara ljusa och ge ett öppet mottagande och som samtidigt speglar tillhörighet, stolthet för förskolan.

Förskolan ska ha en dörr för inlastning till vilken också kan vara personalentré vilken ska upplevas trevlig och ljus.

Förskolor forts.

Interiör

Rumslighet

Rum och kommunikationsytor ska vara lugna, harmoniska och stimulerande. Miljön ska vara spännande, upplevelserik och stimulera till inläring. Platser att samlas på i större och mindre grupper och även platser att vara för sig själv ska utformas med lugna färgval, god akustik och flexibel belysning för olika stämningar, vilket möjliggör mångsidig användning. Samlingsutrymmen och platser för vila ska utformas så att det är ett gemensamt rum där alla har lika värde och genom lugna kulörval, rätt akustik för ändamålet och varierbar ljusmiljö för olika stämningslägen skapa kännas ombonat och med många möjligheter till användning. Inomhusmiljöer där barnen ska samlas i mindre eller större grupper ska upplevas trygga och behagliga att vistas i, med viss insyn för att säker ställa trygghet i alla miljöer. Genomgångsrum ska undvikas

Materialitet

Material ska ge ett vänligt intryck och ha en behaglig struktur i ytskiktet. Materialvalet ska vara noga genomtänkt och inte bestå av för många olika materialtyper.

Kulör

Kulörvalet ska vara välstuderat och bidra till ett harmoniskt helhetsintryck. I normalfallet ska intrycket vara nedtonat och med naturnära kulörer men med accentuerade kulörval vid behov av kontrast, tydlighet och läsbarhet av omgivningen. Kulörvalet ska där det passar vara nedtonat med naturnära kulörer för att en lugn miljö ska erhållas.

Trygghet

Trygga och säkra miljöer, ute och inne, utformas på ett sätt som utgår från den aktuella verksamhetens behov. God uppsikt ska skapas både interiört och i utemiljön för att ge trygghet på ett naturligt sätt. Där det behövs ska god uppsikt skapas för att ge trygghet och för att förhindra att oönskade verksamheter sker inom förskolans område.

Tryggheten ska upplevas både under skoltid och efter skoltid samt på helger då multianvändning tillåts utanför förskolans verksamhetstid. Syftet är att skapa en bra och säker miljö för alla.